

এদিটোৱিয়ল

oT\\IE mEw\\B
TAWM, egiFpsiq, [lwDm 27, 2015
39 Kq vog, 046 Kq akgi
হুইয়েন লানপাউ
ইম্ফাল, নিংথৌকাৰা, এপ্ৰিল ২৭, ২০১৫
৩৯ শুৰা চহী, ০৪৬ শুৰা মশীং

FBXg [_q a\0dejdw qmldf FB aaM oIEe \0Eq vNSGWA F0dT

agwjr FB Wrq.aj [0Te wlfj0M Wrxqg [_q a\idejdw [Kg ZKg Zjifxg _WA eGf!! qE eGfjg Tsleelagd qm0sIre aJA [0Tre FBXg [_q a\0dejdw s\jd oEe Fliere mdSj!! TAWM [aki [f KfIGKigxj sW\\Xg mAqgr WBejdg mAqKg aj [0Te TAWM-rgawj mAqg (elkElm oT J eAqj f) r [Fqig dwdwxrg [TW flisjKgi FB vgiq vGw ZArqKg \\Ae f0Tj!! mZdsq aTSrxg afgd-vq sEz0T Fijj ffre FB vgieq oIGeq Fjij mjl oTjXk srt WBq Fqd [0Te wTS0mqxj oTqrrg aKd FldE Bq Wrgj! ZKXf Fe eagG sley FBxgrgd [_q a\0dejdmqg [Kpxg Srtivqg mIre oJ-e-mEer mmIEq sIqe FB mgfj [ar mw 150 WBq \\e \\Nm!! [0M wAWKgie mIKGqE \\ar Fqd fvj [Kg aegwjr mgKi KGqe mjdW [0TjXk mZdsq aTSrxg odvEe \\iKqEere vN vq Fgd mSGw Bfjg! sJgxAQ sEr rjTz vGfgrg ajd ajdf Fie!! [rq sJAq aSMXg rJTzel oTqrrg ag\\Ae vgieq WBjg! ajArq rjTz vGFSqg afi TsT sTre oEExg oEe oa-oa oTqxA sKs KAFjdt! FBXg \\AW eGfe aj [0Te TAWM Kqg aEr TAA0J\\M [0Tq mgvG vGw ag\\[TXg asIE \\s [a mgiSGejdW aegw] mZdsq aTSrxg m0 vGvEeEq oIGeq fliqig mjgg wmgKie odvJgEe FgcqGed srvvGeg oTq \\T! aKge \\WA [a [0TjX ocjgd ocjgd a\0dejdg FBXg [_qKg [Fq aTAXg aEr sIdoEeq oIGere xr xzJEK oTqrxg aag foEeq oIGeq vAag! mZd [ae svqE s0\\ \\e \\liKqEere vN vq Fqd mSGwxg vi [rdsq afgd e\\ARe mqe aegwjr mjgg agvA ag\\Ae aSM aS s\\Xg [_-]e a\0dejdweg oTqr mExeq Fcr!! [0TM flisjKgie vgimjgg FBKgi [r [SEeq a\\0ir [0T rgw\\Kqir wvg aFa vi s\\ \\Ae wjgdxl oTqr ag\\Ar SoEq vAag! ajArq ocjgd ocjgd FBXg afir [_q a\0dejdzKqr SEXGmq [0M rgw0 (wAN) Kgie FB wvg afAr ZTod wgi\\Amx FB mfil oTqXg Wgza a\0dejg! fZT Wrfq s\\e aJA [0Tre [\\d [ZEqrxg FB moeq wjli mlire \\Ae _e aFa sTFldere wj [Kg aegw] eGfe TEr\\Xg [f KfIGKqir wd Br!! eaqG Srgixqg [0Tj0 [0M flisjKgie vgimjgg FBKgi [r ag\\Ar \\IEF0deg wqgr ajg meq [0M wAWKgie mIKGqE \\BRe vN ve \\IEFdmggj oTqxx 0 [a oejdml! wANKqir FB aji sTe Wjrxk qmldrfg aji sTe Wmg! ajdKgr sexAQ Sje vGegqXg \\ar KIER0i o\\IE Weq mfeq mjiq oTqKgK [KqxAq fEcr ag\\Ae fTz oEojg _oeg! [0Tjdmqg WgzaKgr mZdsq aTSrxg m-mdFe SEFjX fWA Fldw, wTSGWA Fldw Fqd [r ag\\A Se wTSGw vAXeq! wle ajg KI\\AmgZ Kajj \\T oTqxA mZDe SSe-eere aFa mjjz ag\\Ar Srtiivrg s\\ a\0dejg! [Fq afax ag\\Ar mZDe afgdw sEz0Tzj Fjij ffre aJoKXA FB WvEeq SrdfXg o\\Se\\IA FldT! ocjgd [0Tjgg WgzaKq aS fe [KAad mjdwr WCWA [0TjdmT0 mZD vmTq oTqKgrrg vgEe Wc-Wcq 0 FaMx arXg afgd vq ao WoEqr \\jTj [Wq mZdm oTqrrg ag\\Ar a\\ld Klie BoEq vT! FBxgrd aFa sTF0dere aFa Kie [_q a\\deoEWA Fldf!!

থাউগী অৱাৰা মায়োক্লৱকপা

ব্লেকতা থাউ মমল হোৱা য়োনবা চপখৎফম থোকই

মণিপুৰদা থাউ ফংদৰা, মৰু ওঁৱনা পেট্ৰোল ফংদৰগী অৱাৰা মায়োক্লৱকপা অসি গুসি গুৱাংতগী ৰাফম নন্তে। বন্দ নংত্ৰগা ইকোনৌমীক ব্লোকেনদা মৱম ওঁউদুনা থাউগী অৱাৰা মায়োক্লৱকপা কাৱ্যৰ কহা খেংহুদুনা লাক্‌ৱে। ইম্ফাল অমসুং অতৈ ষ্টেচিংগা কংফালগী লৱীদা ফাওনৱিৰা লম্বী, মৰু ওঁৱনা ইম্ফাল-দিমাপুৰ লম্বী (নেসনেল হায়ৱে নম্বৰ ৫) দা অথিৰা মৰৈৰকপাৰগী ওঁউল ষ্টেক্সৱিং থাউ চিৎবা চপা গুৰুদক্ষিণ য়াঙ্গা তেইহেৰ। লৈঙাক্কী মায়কৈদনী মতিক-চাবা কনভেই যৌৱাং তৌদুনা থাউ চিৎনবা হেংনবৰ্গী যৌৱাং লৈৱে হায়ৱগঙ্গ কদায় ফাওৰা থবক ওঁৱনা পায়খলহগে হায়বদদি মশক থোৱ্কা উৰা ফংচি। গুচিগা থানা নুমিং ককানি থাউগীদমক অৱাৰা মায়োক্লৱক্সিৰা অসিগী খুদেংচাবা লৈঙাৱা হুৱান-লামাদা লাজ্জোনৰা কাঙৰুনা থাউ লিটৰ অমদা লুপা ১২০ ফাওৰা য়ৌনা য়োৱ্লে। অসিগুস্তা লোগী ৰাংমদা থবক তৌবা অসি মণিপুৰদা লীশাং শিংনা লৈৱকপা ওঁৱৰগসু লৈঙাক্কী মায়কৈদনী হকচিমা য়েংখিন্দুনা চপ চাবা থবক লৌখৎপা উদ্দি। কৱিগুস্তা কান্দা দ্ৰাষ্টত খংবদি মৰক মৰক্তা খেংনে। অদুব্ব কৰস্থা মখগলী দ্ৰাইভনো হায়বদদি মায়ত্ৰা চিৎনবা ফাওৱি। মৱমদি দ্ৰাইভ চখথিৰা মতুং ইকুই কুইনা হাৱগী হাৱা হামু-হামু হায়বগুম মখা শমখৰকই। থাউগী ৰাফমদা নংতনুনা মৰু ওঁৱনা ইম্ফাল সিটি মনুংদা ইম্ফোৱেল ওঁউবা লিচৎ চৎপা মীওঁশিংগী ককোন ককা অমা লিংখংনৱকপা মণিপুৰ লৈঙাক্কী মায়কৈদনী লো চৎনহম্বৰা হেংনবদা তেংবাংনবা লৈৱিৰা পু্লিসনা হকচিমা খিভিনবা কদচিৎনি হায়ৰা য়াই। মসিনা ৰাফম অমা ওঁৱৰগা হৌজিক হৌজিক মায়োক্লিৰিৰা থাউগী অৱাবসি অথুৰা মতমগী মনুংথা কোকহম্বৰা হেংনদুনা গুদ গৰ্ভান্সাৱ হায়বদগী মমী তাহম্বৰা হেংনবৰা চুম্বী। লৈঙাক্‌ অমনা কাচিন কোয়া যৌনা য়েংখিন্দুনা চপ চাবা থবক লৌখৎপগী চাং অদ্‌ক্কী মতিক কৈমেন্দুনা লৈনদা মণিপুৰদা লৈৱিৰা মীচাম মীয়াঙ্গা মখল মখা ককাগী অৱা অনা মায়োক্লৱকপনি হায়বৰা লানগনি খাজদে। ওঁউল ষ্টেক্সৱিংগা চিৎলুৱিৰা থাউশিং অদু অখম্বৰা মওৎদা ওঁউল ডিপোশিংদা পীৰা মতমদা চাং কয়া য়াঙ্গা পীৱিৰগে হায়বদ মায়গনা খঙনবৰা চুম্বী। মৱমদি হৌজিক হৌজিক থাউগী মতাংদা অৱাৰা মায়োক্লৱিঙেসিদা খনগৎলবা ওঁউল ডিপো (পম্প) শিংনা থাউ পীৰা মতমদা ওঁউহাক পীৱম্ৰগা থাউ লৈত্ৰে হায়বগী ফিভম মায়োক্লৱি। তঙাই ফন্দৰা কয়ানা মৱম ওঁৱনুনা অয়ুৰ অন্তবনৰগী থাউ লৌহৌনৰা পৱেং লেঙদুনা য়াঙ্গা ৰানা, মতক কটাইখোক্তুনা লৈবা অসি মণিপুৰ নংতনা হকচি ইন্দিয়াগী অতৈ ষ্টেচিগুদা পাক উৰে। নুমিং খুদিংগীবু ওঁৱৰো ওঁউল ষ্টেক্সৱিংগা চিৎলুৱিৰা থাউশিং অদু মীয়ামদা য়েথোক্লৱা পীৰাদা মৰী লৈবৰা ওঁউল পম্পশিংনা লোংশিনবা য়াওদনা চপ চাবা য়েথোক্লিৱা হায়বগী ৰাহং অমা হনৱৰক্ৰে। পম্পশিংদা থাউ মৱাং কাইনা খংদ্রসু চ্ৰেকতদি মৱাং কাইনা ফংলি। মলক'সিনা কনাগুস্তা খৱনা চৎনবীগী ৰাংমদা শেন্দোং হোৱা ফংনবা লৌতুনৰা লৈৱৱ্ৰা হায়বসিসু অসিগুস্তা তাজ্জাদা মীয়াঙ্গা তেয়না হনৱিৰা ৰাহংনি। ওঁৱৰক্লিৰা ফিভম'সিদা লৈঙাক্কী মায়কৈদনী লু-লুকখনা খন্ত্ৰগা তেয়ম থোকপা, পায়খৎফম থোকপা থবক অদু মীয়াম খঙনা পায়খৎপা চুমগনি। শোম মৰী শেন্টিঙ শামুৱী য়ৌই হায়বগুম লৈঙাক্কী মৱম নৈনদুনা মতম লৌৱিঙে মীয়ামদা খুদেংচাদৰা কয়া মায়োক্লৱে। অথুৰা মতমগী মনুংদা লৈঙাক্ৰা মতিকচাবা কনভেইগী থৌৱাং ফিভম মতম মহৌশাগুম থাউ ফংহম্বৰা খুদক্লগী হেংনফম থোকই। হৌজিক ওঁৱৰিৰা তৌদুনা শিং মখা তানা অসুম্ফা লৈৱকপদ ফজফম ওঁৱৰক্লেই। লৈঙাক্‌ চলাইৰা হায়বসিদদি চিমা ফজ-ফজৰা ৰাইহে থম্ৰগা মদুদী মতিক চাবা মইহে ফংহন্দৰা য়াৱেই। অকৰা লৈঙাক লৈহনবা হায়ববু মীয়ামদা ময়েক শেংনা উহনবা চঙই। থাউগীদমক মতম কাইথোক্লুদুনা মতম শাংনা অৱাৰা মায়োক্লৱনফম থোক্ৰে।

... এডিটৱদা থাৱকপা চিটি ...

মীয়ামগী অফৰা থবক তৌবদা মীয়ামবু শোকহল্লেইদবনি

ঈকাইখুম্‌জৰিৰা এদিটৰ,

হাষ্ট্ৰাৱকপনি হায়বদে ঐসু শোলি শোলি তাহেই, মমামবদুনা ভাই গুসিদি ওশ্বৰ খৰা তৌগে হায়ৱগা সড়ক মচিগী ইনে যামিনীগী হোটেললোমদা লেংগেনৌমীৱগৰা চৎমীয়াখিবদা ঐসু তিল ক্... ক্... লেংগেনা য়েংদুনা লৈহৌৱে। থা খুথিৎগী লেপুনা পীৰা পেন্‌জন নংত্ৰবনিনা মৰক্তা শিখিৰা মীদুদীদি পীৱকপা শেলদুদি খৰুদুনা নংত্ৰগনা লমখাংগী অন্তম অন্তম শেংনবী একাউণ্টদা হাপতৌৱিৱা? আ... মৌই ইম্ফালন্দনা পেন্‌জন লৌবা গুছিদা অহল অমা ঈ ওঁদুনা শিৱে হায়দুনা মীয়া কান্ডুনা মৌগেনা ময়েক শেংনা হাষ্ট্ৰক্সপোংনি। অদুগা মফম অমনা অহাও-অহাওবুব চাবা-ও হোটেলদবু ওঁদুনা পীৰাৰা যৌত্ৰে অদুদা মনা পংলবা মীয়াম চেক চেকশিল্লগা চেক্কী য়ুম শাই, অহল-লমনিগী পাউৰৌবু শৌহিৰা হৌত্ৰা হায়দুনি।

মীয়ামগী অফৰা, নুংঙাইনবা তৌবা থবকনি হায়ৱগা মীদুনা শ্ৰিভ্ৰদি নুংঙাইদৌৱিৰা মীদো কনানো, অফৰা থবক বৈবীৰী মইনহা কৱিনো? মীয়ামগী অফৰা থবক তৌবদা মীয়াঙ্গু শোকহল্লেইদবনি। ঐথোয় শ্বাইদা মাগী মাগী ফনৰা তৌবদা মীং হাংবৰা হেজা হেংটৈ। কৈনোমা নীংখিৰকই কৱিনো হায়দি কাউৰে, ঐসু... অদুগী এম এল এদুনা মাগী ভোট কানৰা হেংনবদা মাইৰা কনৱগা

হায়নৰা লৈঃ

লায়ৱৰনা ফিণ্ডৰা নোং নংগলি।

Imphal, Monday, April 27, 2015

লৌমীশিংগী কাখল

লৌউ-শিংউগী ৰাহং পাউখুম

- ভেলেক্ৰী মনাশিং মনা পীকশিল্লগা, খৰা সুংজিয়া লৈ। মনা মখাদা য়েংবদা অপিকপা তিলকূপ খৱা নগ্ৰা উই। তিলশিংদুগা লায়নাদুগা মৰী লৈনৰা মা্লি। কৰি হীদাক কাপকনি?

~ অশেম চন্দ্ৰজিনি দেবী
ময়াং ইম্ফাল

⇒ তিল নন্তুৰা মনাশিংসু থাগৎলগা গুঙশিল্লা লৈবা, মশিংনা শংনা লৈৱবদি লায়নাসু য়াওৱে হায়না লৌগনি। Virokil মিলিলিটৰ ২৫ ঈশিং লিটৰ ১৫ খুদিংদা য়াঙ্গগা কাপথোকসি। তিল তেংবা মনা খন্তদা গাঙৰা ওঁৱৰগনা Mitex মিলিলিটৰ ২০ ঈশিং লিটৰ ১৫ খুদিংদা য়াঙ্গগা কাপথোকসি।

- চহী খুদিংগী ৰাহিক তাবদগী ফৌ লোক্তবসু য়াওনৱে। কৱি হীদাক কাপকদগে?

~ এম নিল্লবীৰ সিংহ
ৰাহেং খুমন

মোৱোক পান্ধী লেপকং কংবা

শাৰেপ ফাৰবা মোৱোক্তা নাৱিৰা লায়নাশিংগী মনুংদা শ্বাইদগী হোৱা মৰু ওঁৱিৰিবা পান্ধীগী মতেনলৈমদদগী খুইজিল্লকপগা লোনয়না পান্ধীদু লেপকং কংবা অমসুং পাল্লিৰা মোৱোকশিংবু পংপগী লায়নাসিনা শ্বাইদগী হোৱা মৰু ওঁৱে হায়ৰা য়াই। লায়না অসি নোং তেয়ানা চুৰা অমসুং নুংশিংতা ঈশিং মলিন ৰাংবা মতমদা লায়না অসি শন্দেদৱকই অমসুং নাৰা থুজিল্লকই। লায়না অসিবু থোকহল্লিৰা কোকফাই শুভা অসিগী মপাশ্লৰ কনখৎপগা নোং খৱা তেয়না চুৰগা মৰী য়াঙ্গা লৈনে। অদুব্ব মোৱোক থাৰিৰিৰা মীওঁইশিংবদি মোৱোক মখোঙনা ঈশিং চঙবননি খল্লি। মখোঙ মখোঙদু খোঙনা নোংশিং দুনৱ ঈশিং মখেথোক্ৰবা হেংহেং। মোৱোক খুইথিৰা, কংবা থুজিল্লকই। মোৱোগী পেনথোক অসুন্ধী মতীক হহুহল্লি। ঈশিং হেনবৰ্গী ওঁৱৰবদি চুৱি অমসু লানা লানা হন্দুনা অহেনবা ঈশিং চিখৰীগাবদি।

লেপকং কংবগী লায়ওং ঃ- মোৱোক পান্ধীনা মতেনলৈমদগী খুইজিল্লকপগা লোনয়না পংশিল্লকপা হৌৱকই। পংশিল্লকপা অসিনা মশা লোংফম মশা যৌৱকপদা অতাপ্তা মশা অদুব্ব পংলকই লোনয়না মখোক অমসু মৰা যৌথিদা পান্ধীদু লেপকং কংদুনা লৈবা উনি। কৱিগুস্তা পংশিল্লকপগী থবক অসি পান্ধীৰী অশোকপা মফম অমদগী হেজা হৌৱকপসু য়াই। পংলবা মফম পুন্মক্কী মচু ঔক্ৰেৰবা উনি। মশা ফুৰিৰা মফমগা অপংপা মফমগা তৱনৰা মফমসু অমুৰা মচুগী পৱিং অমনা খনৰা খেংনগী। পংলবা মফম কয়ামুক্তা কায়বগী অমুৰা মকূপ মকূপ খৌৱকপা উনি। লায়নাসি নোং তাৱদমগী লেপন্তৰা মতুংথা পান্ধীদু মতম কুইনা চেংংক্ৰো লৈহৌবা মতমদা লায়না অসিনা খৰা হোৱা তাগল্লি।

মোৱোক পংপগী লায়ওং : মোৱোক্তা মপুং ফৱক্তা গাঙলি-গাঙলি

শা-ষণগী যন্তি যণযুংশিং অসি মফম মৱাং খঙদনা হুন্দেকপগী মছংতা নীংখীনা তাশিন্দনা থল্লিৱগা তুং কৌইনা শীৱৰা হায়বসি

শা-ষণবু লৌহিৰীৰিৰা পীপুম খুদিমক্কী ৰাখলদা থল্লিৰা দৱকাৱ সে। মফম খঙদা যন্তি যণযুং থল্লনা ইনভাউৱেনামেট্ৰী পোল্লাসন হহুহল্লি, ফন্তৰা গ্ৰীন হাউস গ্যাস পুথোকপগী চাং হহুহল্লি। মসিদসু নংতনা নীংখীনা লু থানা থল্মা গুৰুহল্লি। যন্তি যণযুংদা বেক্টেৰিয়া অমদি প্ৰোসাইটকী মতম য়াওবনা থক্ৰুৰা ঈশিংগা য়াদুদনা লায়না কয়া থোৱকপগী অসিৰা পুথোক্ৰা অমা ওঁইহল্লি। কৱিগুস্তা যন্তি যণযুংশিং অসি অহাঙবা লম্পাক্তা হুন্দে দ্ৰুক্ষগদি যন্তি যণযুগা চাওঁৱিৰা ন্যুট্ৰিয়েন্ট ময়াশিং অসি নোংগী ঈশিংনা চামখোখিৎদনা লেহাও লৈবা ৰাংলি। নুংশাগী শৈশনা য়েদুদা নাইট্ৰোজেন শঙুহল্লি মৱম অসিনা যন্তি যণযুংশিং অসি যণগেন্দগী নীংখীনা শেংদোকপীগৰা মফম চাবা অমদ পশৌন্দুনা থল্লিগনি।

যন্তি যণযুংশিং অসি নীংখীনা থল্লৰা কোম তৌবা, নংত্ৰগা কনক্ৰেটকী ট্ৰেক শাদুনা থল্লিৰা অসিদসু নংতনা যন্তি যণযুংশিং অসি শীজিমদুনা তিহেজি থোকপসু য়াই। মসিনা অসিৰা ওগানিক্‌চি হাও পুথোকপা গুৰ্মী। হৌজিক্‌চি অমদদি ফাৰ্মদা গোৱৰ গ্যাস শাৱনা বাইও গ্যাস পুথোক্ৰুনা চাক খোংতা নংতনা অতপ্তা হীৱা কয়ামসু শীজিৱৰ। মসিনা শ্বাইদগী ফবা অমা ওঁৱৰি মৱমদি যন্তি যণযুগদা য়াওবা ফবৰা গ্ৰীন হাউস গ্যাসশিং অসি গোবৰ গ্যাস প্লাস্টতা লৌইনা চিহ্নেথোকপা গুৰুহল্লি।

শা-ষণগী যন্তি যণযুংশিং অসি অসি থোকপা য়াই ঃ-
ক) যন্তি অমদি যণগেন্দগী লেমহৌবা অৱেম-অপাশিং হায়বদি মপং ওঁইহল্লি।

খ) মহীগী শৰুকশিং হায়বদি যণযুং, যণগেনা শেংদোকপগী ঈশিং অসিনাচিংবা মসিবু ঐথোয়না প্লাৱি হায়নসু খঙনে।
যন্তি যণযুগদা ইনভাউৱেনামেট্ৰি পীৰা চৈথেঙ ঃ-
হায়বদি কয়াম্‌দগী এনাৱোবিক অমদি এৰোবিক বেক্টেৰিয়ানা মিথেন, নাইট্ৰস গুজাইদ অমদি কাৰ্বোইউগুজাইদ পুথোক্ৰুনা গ্ৰীন হাউস গ্যাস পুথোকপগী চাংসি ৰাংখল্লি। অদুব্ব ঐথোয়না মসিগী বেক্টেৰিএল

⇒ হীদাক শীজিমবনা কেনসি। ফৌ থাবগী কাঙলোন হাৱা চুমথেকপীয়। লমা লীংবীয়। হাৱ চ্চমা হাপসি। ফুট ১০ খুদিংগী ফুট ১-১.৫ পাকপা খোঙলম্বী অমমমা খা-ৰাং ওঁৱনা থমসি। হীদাক্কীদমক্তা ঈশি তুঙৰা-তুঙদৰা য়েংলগা কোমা কাপসি।

৩. ৱেডিওদা, পাউচেন্দা অমসুং দুৰ্ৱশন প্ৰোপ্ৰামশিংদা তেয়না হায়ৰা ৰা অমদি লৌফম অমসুং ইংথেংলাদা যন্তি যণযুংগী হাৱ হাপসি হায়ৰা ৰাফমসি তেয়না থেংনৈ। যণ লৈনত্ৰবা মতমসিদা কদায়দগী যন্তি ফংগদগে?

~ জসোবন্তা সিংহ
ৰাংজিং

⇒ য়েঞ্জাং নাগী মৱাং কায়না থাৰিৰা মফমশিং নংতৰা অতৈ মফমদা হাংথুনা লৈৱিৰা লৌবুকশিং অসিসু পোং থাদবৰ্গী মৱম হেক হংবদা যণ গাঙকপা গুৰুদে, শম্বল খানৰা শেল লৈতে হায়। যণ লৈহবগী চাং হহুে হায়বব্দি য়াই। যন্তি যণযুং নংত্ৰবসু পান্ধীগী লেমখাকশিং অমসুং ফন্ত-হৌদি কয়াদগী শেন্ধা কমপোট শীজিমবা য়াই।

ডাঃ এম থেইথোই সিংহ

তৌৱকপা মতমদা লায়না অসিনা শোকহল্লি। মোৱোক্তা অমুৰা অপীকপা দাগশিং লৈৱল্লগী অসু অসুৰ চাউথৱকই। ময়ুংলোমদা গুস্তা শন্দেদৱকপা মৱম্বা য়েংবদা য়েক্‌ম মওং মাৱা কৌইৰপ তৌনা ময়ুনা গুৰুপ লৈবা দাগ ওঁৱনা উনি। লায়না অসিনা হেঁজিল্লকদগী মতুং ইয়া দাগশিংগী মচুদ মূলিল্লকই। কৱিগুস্তা মচুদ শংলপ তৌবা নংত্ৰগা উং মচু চঙলপ তৌবা খেংনগনি। দাগশিংদুগী মতাই হায়বদি অকোয়বদু মূশিন বুৰা মচুনা কৌই-শিল্লি। য়াঙ্গা ধীতঅ থীনা শেল্ধৰা মোৱোকশিংবু চৰু মচু মাৰুৱকই। লায়না চেজৰা মোৱোক অমা শেগায়দুনা হাংদোকদা মনুং থংৰা শৰুক অদু অপীক-পা মতুম তাৰা অমুৰা ফ্লেৰোটোয়িমশিংনা কুপশিল্লগা খেংনগনি। লোনয়না মোৱোক মৰুদসু কোকফাৰা কুপশিন্দুনা কোহ্ৰিং কৰা ওঁৱনা উল্লি। লায়না থোকহল্লিৰা কোকফাই শুভা ঃ লায়না থোকহল্লিৰা কোকফাই শুভা অসি কোলোটোট্ৰিকম কেক্সিকি হায়না খঙনে। কোকফাই মখল অসিক্ৰা সনৱি, ফদিগম অমসুং য়াইগুং মনা-নাচিৎবা নাহুদুনা দাগ কয়া লৈহলি। নোং তাত্ৰবা মতুংদা মতম কুইগী ওঁৱনা পান্ধীনা লি্ক্ৰা অমসুং নোলিকশিং নপুনা লৈবা মতমদা লায়না অসি নাগনি। লায়না অসি হাৰা-হাৱা উবৰ্গী মৱম ঃ- লায়না চেজৰা মোৱোক্তগী লৌবা মৰুশিংনা লায়না অসি ফ্লেৱকই। মসিনা মৱম ওঁউদুনা মোৱোক থাৰিৰা মফম অদুদা লায়না অসি শন্দেদৱকই। কোকফাই শুভা মখল অসি ইষ্ট্ৰোজেনদা অমসু পান্ধীগী অকায় অত্ৰোশিংদা হিংদুনা লৈহৌই। মসিদগী কৌনিডিয়া হায়না খঙনৰা কোকফাই শুভা অসিবু শন্দেকপা

যন্তি-যণযুং নীংখীনা শীজিম্বা

ডোঃ সৱাংথেম জেম্‌ৱানি

এক্সন অসি হহুহল্লগা হায়ৱগদি যন্তিশিং অসি থায়নগী ইপা-ইপুশিংনা যন্তি শাদুনা মৈ থাৱগা শীজিম্বা অসি শ্বাইদগী ফবা উপাই অমনি মসিদা যন্তি অকৰা অসি মৈ থাৱগদি কাৰ্বেনে দাইউগুজাইদ পুথোক্ৰা ঐ। ঐথোয়গী ইনভাউৱেনামেণ্টসিদা টোটোট মিথেন ইমিসন (৫ মিল্লিয়ন টোন/ইয়ৰ) অসিদগী চাদা ৩০দি এগ্ৰীকলচৱ অমদি লাইবষ্টোকদগীনি। ইন্দিয়াগী ওঁৱনা গ্ৰীন হাউস গ্যাস ইমিসন অসিদা চাদা ২৩দি মিথেননি, চাদা ২২না নাইট্ৰস গুজাইদনি অদুগা অৱশম্বা কাৰ্বেন দাইউগুজাইদনি। মৱম অসিনা গোবৰ গ্যাস পুথোকপসিনা গ্ৰীন হাউস গ্যাস পুথোৱকপগী চাং হহুহল্লি।

যন্তি যণযুং শীজিমবগী মওং ঃ-
ক) পখনৰবা ২ যন্তি যণযুংশিং অসি যণগেন্দগী নীংখীনা কোম অমা তৌৱিৰগা পখনৰবা য়াই। পুখথনৰবা মতমদা ওগ্ৰজেনা য়াওৱগদি এৰোবিক বেক্টেৰিয়ানা পখনৰৱনা মেটে পাংনা কাৰ্বেনসি কাৰ্বেন দাইউগুজাইদত ওহোক্তুনা ইনভাউৱেনামেট্ৰি চাং ৰাংহল্লি। হায়ৰিৰা কাৰ্বেন দাইউগুজাইদ অসি পান্ধীনা ফোটোসিথেসি হায়বদি মচিগ্ৰাক শুকুৰা মতমদা মেটেং য়াই। হায়ৰিৰা পান্ধী ময়াশশিং অসি ঐথোয় মীওঁউৰা অমদি শা-ষণ ময়াঙ্গা মৱাং কয়না ফন্দুনা চামৱি। কৱিগুস্তা পুখথনৰবা মতমদা ওগ্ৰজেনা য়াওবদা ওঁৱগদিদ এনাৱোবিক বেক্টেৰিয়ানা যন্তিদ্ৰা য়াওঁৰিৰা কাৰ্বেন অসি মিথেনদা পুথোকপা মৱম্বা গ্ৰীন হাউস গ্যাসকী কস্‌টেন্সন ৰাংহল্লি। মিথেন প্ৰদক্ষন অসি হহুহনমৈ হায়ৱগদি যন্তি পুখথনৰবা মতমদা ঈশিং য়াওঁহদৰা, কোম তৌৱিদগী মখক্তা কুপশিনৰীৰা, য়াঙ্গা তেইনা ওংশীৰা অসিনাচিৎবসি তৌবগনি। কস্পেণ্ট শ্লেম্বৰগীদমক কোম তৌবা মতমদসু কোমগী মখাগী লমায়দু ঈশিং চুমশিল্লকপা কোম তৌবা ওঁইহৰা ফৈ অমদি যণগেনা অমদি মীনা তাবদগী খৱা লাপথেল্লগা অতোংবা শৰুক্তা ওঁৱনা তৌবগিনি।

পান্ধীদা হাৱ হাষ্ট্ৰগী মওংশিং এস সুমঙ্গোল সিংহ

পৱেং নাইনা থাৰা অমদি লৱা হৌৱিঙে মতমদিদি পান্ধীনা ফংলৈহদা মফমদা হাৱ তাশিন্দুনা পান্ধীনা ফংবগী মছংতা নাপীনা অৱেশদা তামিনবসু ওঁৱনা মতাং খেংনে।
২) মচি মচিৰা পান্ধীগী মানক্তা চাইৰা (লোকলাইজ/পেইন্ট এপ্লিকেসন) ঃ মহৌশাদি পান্ধীগী মৱানা শন্দোক্লিৰা মফমদা হাৱশিং ময়ুং তানা য়াৱদেজিৎবদি পান্ধীনা নীংখীনা ফংৰা ওমদে হায়না খৱৰশ্মী। অদুব্ব হৌজিক্‌চি অক্ৰকুৰা মফম অমখক্তা পুৱা লৈবা মচিগ্ৰাক অদু পান্ধীগী মৱাগী শৰুক খৱক্ৰুৱা ফংলবদি পান্ধীগী দৱকাৱ লৈবা খুদিংমক শীজিম্বা গুশ্মী হায়ৰা খঙনে। মতাং অসিনা চেকশিল্লগাবা অমনা হাষ্ট্ৰগী কানৰা অসি পান্ধীগী পান্ধীনা য়াঙ্গা লায়না য়াঙ্গা চুপখৎপা পান্ধী নংত্ৰগা মৰুদগী মতেন থোক্লকপা মতমদা পান্ধীবু হাংপা খেংনদবদি নংতে হায়বসিনি। চেকশিল্লবা তাই। অসুগ্ৰা পান্ধীগী মানক্তা হাৱ পুৱা হাষ্ট্ৰগী কানৰা অসি পনৰা তাৱবদি- অহানবদা লৈবাক্তা তেংখিন্দুনা লৈবাক লৈহাওনা পান্ধীগী মচিগ্ৰাক ফাজিনখিদুনা পান্ধীনা ফংৰা গুৰুদৰা অদুদগী কানৰা, অনীশুবদা পুৱা হাষ্ট্ৰা মতমদা লৈবাক লৈহাওগী ঈশিংদা তুমুৰা হাৱগী ময়াক ৰাংগা মৱম্বা পান্ধীনা য়াঙ্গা লায়না য়াঙ্গা চুপখৎপা গুস্তা অসি পনৰা য়াই। মচি মচিৰা চাইৰবী মওং খৱা য়েংমীৱাসি।

১) ষ্টাৱটৱ এপ্লিকেসন ঃ খৱা ঈংলিঙে মতম, বসন্ত হৌগৎলকপা মতম, পান্ধী নৌনা থাৰা মতম, পান্ধীনা হৌগৎলকপা মতম, মচিগ্ৰাক য়াঙ্গা দৱকাৱ লৈবা মখলগী পান্ধী ওঁৱৰবা অসিনাচিৰা ধীতঅশিংদা ষ্টাৱটৱ দোজ পীৰদা হাৱ চাইৰবী মওং অসি তঙাই ফন্দনা শীজিম্বদা য়ায়ে। মতাং অসিনা পান্ধীগী কোকাৰবা মৱা থেংংদনা হাৱ হাষ্ট্ৰনা খুদেংচাবা য়াঙ্গা পী। মৰু ওঁৱনা পান্ধী অমা হেক লিংখোকপা মতমদা মওং অসি শীজিম্বা য়াঙ্গা কাৰে। খুমম ওঁৱনা কোবী পান্ধীনা হেক লিং